

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.005.04.2017

P/17/025

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/025 - Współpraca szkół z rodzicami w realizacji zadań wychowawczych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marek Skrzypecki – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/89/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Oleśnicy, ul. J. Słowackiego 4, 56-400 Oleśnica (dalej: „Liceum” lub „Szkoła”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marzena Helińska – Dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Oleśnicy od dnia 1 września 2014 r. (dalej: „Dyrektor”). (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Szkoła właściwie realizowała swoje zadania wychowawcze, tj. zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² (dalej: „ustawa o systemie oświaty”). We współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym Liceum podejmowało odpowiednie działania w zakresie tworzenia optymalnych warunków do realizacji działalności wychowawczej, wystarczające dla osiągania celów założonych w programach: wychowawczym i profilaktyki. Realizacja tych programów wspierana była przez stowarzyszenia i organizacje lokalne prowadzące pracę wychowawczą wśród młodzieży. Liceum stworzyło właściwe warunki do prawidłowego funkcjonowania Rady Rodziców, która realizując swoje ustawowe uprawnienia oddziaływała na rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Podejmowane przez Liceum działania w obszarze wychowania przyniosły zakładane efekty. Uczniowie uzyskiwali coraz wyższe oceny w zachowaniu i nauce. Liczba uczniów promowanych z wyróżnieniem zwiększyła się z 34 w roku szkolnym 2014/2015 do 58 w roku szkolnym 2015/2016. Jednocześnie w wymienionych latach szkolnych zmniejszyła się liczba uczniów powtarzających klasę, bo z dziewięciu do pięciu. Odnotowano także wzrost wskaźnika frekwencji z 85,0% w roku szkolnym 2014/2015 do 87,6% w roku szkolnym 2015/2016, co wskazuje, że coraz mniej uczniów opuszczało zajęcia szkolne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Współpraca Liceum z rodzicami i środowiskiem lokalnym w zakresie tworzenia optymalnych warunków do realizacji działalności wychowawczej

Opis stanu
faktycznego

1.1. Współpraca Szkoły z Radą Rodziców

1.1.1. W kontrolowanych latach liczba prowadzonych przez Liceum oddziałów szkolnych zwiększyła się z 12 w roku szkolnym 2014/2015, do 13 w roku szkolnym 2015/2016 oraz do 14 w roku szkolnym 2016/2017. W wymienionych latach do Liceum uczęszczało odpowiednio 387, 390 oraz 418 uczniów, kształconych i wychowywanych, w kolejnych latach przez 33 nauczycieli (31,5 etatów przeliczeniowych), 36 nauczycieli (34,2 etaty

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje trójstopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, ze zm.).

przeliczeniowe) oraz 35 nauczycieli (33,7 etaty przeliczeniowe). Ponadto w Liceum na pełnych etatach zatrudnieni byli bibliotekarz oraz pedagog szkolny.

(dowód: akta kontroli, str. 4)

1.1.2. W Liceum nie została powołana rada szkoły, natomiast działa Rada Rodziców.

W Statucie Liceum³ zawarto tryb wyboru Rady Rodziców oraz wszystkie kompetencje Rady Rodziców wynikające z *ustawy o systemie oświaty*. Określono także, że w celu wspierania działalności statutowej Liceum Rada Rodziców może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek rodziców oraz innych źródeł. W statucie zawarto możliwość zmiany wychowawcy klasy przez dyrektora Liceum na pisemny wniosek wszystkich rodziców uczniów danej klasy.

Rada Rodziców posiada uchwalony w dniu 17 września 2014 r. Regulamin Rady Rodziców Liceum (dalej: „regulamin RR”). W regulaminie tym określono m.in. wszystkie wymagane *ustawą o systemie oświaty* informacje, tj. wewnętrzną strukturę i tryb pracy Rady Rodziców, szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do Rad Rodziców w Szkole, oraz przedstawicieli rad oddziałowych Rady Rodziców. Określono także terminy trwania kadencji Rady Rodziców – jeden rok szkolny, nie dłużej niż do 30 września w nowym roku szkolnym.

W rozdziale II regulaminu RR określono tryb przeprowadzania wyborów do rad oddziałowych i Rady Rodziców. Wychowawcy klas, podczas wyborów do rady oddziałowej, mają obowiązek przygotować karty do głosowania, przyjmować zgłoszenia kandydatów, przeprowadzać głosowania, liczyć głosy przy pomocy dwóch rodziców, wybranych w głosowaniu jawnym, podać wyniki głosowania.

W regulaminie RR ujęto m.in. zapis, iż głównym celem Rady Rodziców jest działanie na rzecz wspomożenia wychowawczej i opiekuńczej funkcji Szkoły, zaś w szczególności, m.in. pomoc w doskonaleniu organizacji i warunków pracy Szkoły. Regulamin określa też formy i zasady działalności finansowej Rady Rodziców. Rada posiada rachunek bankowy, z którego do podejmowania środków finansowych upoważniony jest przewodniczący Rady Rodziców. W regulaminie RR określono cele, na które mogą być przeznaczone fundusze Rady Rodziców. Gospodarka finansowa funduszem opiera się na zatwierdzonym przez Radę Rodziców planie finansowym wydatków.

(dowód: akta kontroli, str. 5-14)

1.1.3. Rada Rodziców sporządzała każdorazowo protokoły z odbytych posiedzeń. Na pierwszym swoim posiedzeniu, po wyborze przewodniczącego i składu prezydium Rady Rodziców, Dyrektor przedstawiała Radzie projekt programu wychowawczego oraz projekt programu profilaktyki do uchwalenia. Ponadto Rada Rodziców na pierwszym wrześniowym posiedzeniu uchwałała także wysokość dobrowolnej wpłaty na fundusz Rady Rodziców. W okresie objętym kontrolą ustalono wysokość składki rocznej w wysokości 40 zł i nie przewidywano zniżek w opłatach.

(dowód: akta kontroli, str. 15-22)

Przeprowadzone podczas kontroli badanie ankietowe, którym objęto 92 uczniów i ich rodziców potwierdziło dobrowolność wpłat na fundusz (wśród rodziców w 96,7%, a wśród uczniów w 65,2%)⁴.

³ Statut Liceum został uchwalony 24 czerwca 2002 r. przez Radę Pedagogiczną, ostatnie zmiany w statucie wprowadzono uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 7 lutego 2017 r.

⁴ W badaniu ankietowym NIK wzięło udział 92 uczniów oraz 92 rodziców. Uczniowie w 60,9% określili, iż Rada Rodziców powinna wspierać szkołę w organizacji wycieczek szkolnych, imprez i zawodów sportowych, w 58,7%, iż pomagać uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Nadto 62,0% uczniów stwierdziło, że raczej zadowolony są z działalności Rady Rodziców w szkole. W odniesieniu do stosowania zasad oceniania 69,7% uczniów stwierdziło, że znane są im wspomniane zasady, a 63,0%, że są sprawiedliwie oceniani. Ważnymi działaniami podejmowanymi w szkole powinny być: przeciwdziałanie agresji (57,6%), umiejętność samokontroli (47,8%), uczenie się odpowiedzialności za własne zachowanie (62,0%). Ankietowani rodzice stwierdzili, iż czują się właściwie poinformowani o działalności Rady Rodziców (87,0%) i są zadowoleni z działalności Rady (85,9%). W odniesieniu do wydatków środków finansowych Rady, rodzice stwierdzili, że powinny

(dowód: akta kontroli, str. 23-30)

1.1.4. Wpłat ze składek na fundusz Rady Rodziców⁵ w roku szkolnym 2014/2015 wyniosły 8.790 zł, a w roku szkolnym 2015/2016 - 5.482 zł. W wymienionych latach przychody funduszu Rady Rodziców uzupełniały m.in. wpływy z darowizn, odpowiednio 7 466,25 zł i 17 656,60 zł oraz z opłat z tytułu użytkowania szafek uczniowskich, odpowiednio 3 140 zł i 3 150 zł. Po uwzględnieniu środków pozostałych na koncie funduszu Rady Rodziców, wydatki z tego funduszu w roku szkolnym 2014/2015 wyniosły 28.480 zł, zaś w roku szkolnym 2015/2016 - 33.641 zł.

W roku szkolnym 2015/2016 Rada Rodziców wydatkowała środki finansowe m.in. na: zakup mebli szkolnych, sprzętu i materiałów dydaktycznych (4.004 zł), remonty szkoły (867 zł), zakup wykładziny i malowanie klasy (4.688 zł)⁶. Z wyjaśnień Dyrektora wynikało m.in., że Rada Rodziców, zgodnie z § 4 swojego regulaminu, może wydatkować środki zgromadzone w funduszu Rady Rodziców m.in. na poprawę bazy materialnej Szkoły. Zgodnie z tym zapisem na wniosek dyrektora szkoły, nauczycieli czy samorządu uczniowskiego Rada Rodziców finansuje zakup środków dydaktycznych oraz remonty sal lekcyjnych.

Dyrektor występowała do organu prowadzącego, tj. do Starosty Powiatu Oleśnickiego z wnioskami o środki na finansowanie remontów, zakupu materiałów i wyposażenia oraz zakupu pomocy naukowych, dydaktycznych i książek. W roku 2015 w planie finansowym Szkoła złożyła zapotrzebowanie na zakup materiałów i wyposażenia w wysokości 38 400 zł otrzymując kwotę 15 000 zł (39,0%). Zakupy pomocy dydaktycznych, naukowych i książek planowano w wysokości 8 000 zł, otrzymując kwotę 3 000 zł (37,5%). W 2016 r. Szkoła wniosowała w planie o środki na zakupy materiałów i wyposażenia w wysokości 36 400 zł otrzymując 8 810 zł (24,2%).

(dowód: akta kontroli, str. 15-22, 31-34, 36-37, 227)

1.1.5. Dyrektor Liceum w okresie objętym kontrolą, ustalając ocenę dorobku zawodowego nauczycieli za okres odbywanego stażu w procesie ubiegania się ich o kolejny stopień awansu zawodowego, pięciokrotnie zwracał się do Rady Rodziców o wyrażenie opinii na temat pracy nauczycieli – dwukrotnie w roku szkolnym 2014/2015 oraz trzykrotnie w roku szkolnym 2015/2016. Rada Rodziców każdorazowo przedstawiła swoją opinię do ocen dorobku zawodowego ocenianych nauczycieli.

W latach szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 Rada Rodziców nie występowała do Dyrektora wnioskami o dokonanie oceny pracy nauczycieli.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52, 215)

1.1.6. W okresie objętym kontrolą Dyrektor przedstawiał Radzie Rodziców projekty planów finansowych Szkoły na poszczególne lata budżetowe, które zostały przez nią pozytywnie zaopiniowane⁷.

(dowód: akta kontroli, str. 53-55)

finansować imprezy ogólnoszkolne (58,7%), zakupy wyposażenia, pomocy dydaktycznych i materiałów (38,0%) oraz pomoc materialną dla uczniów (27,2%).

⁵ Rada Rodziców wybrana na rok szkolny 2016/2017 nie sporządziła jeszcze sprawozdania z działalności – sprawozdanie zostanie sporządzone we wrześniu 2017 r. i przedstawione na pierwszym posiedzeniu Rady rodziców wybranej na rok szkolny 2017/2018.

⁶ Pozostałe wydatki to m.in.: nagrody dla uczniów na zakończenie roku szkolnego (1.339,89 zł), obchody 70-lecia Liceum (7.283,79 zł), dofinansowanie do imprez szkolnych, wycieczek (420 zł), zakup kwiatów na uroczystości szkolne (734 zł), wydatki na samorząd szkolny (158,56 zł), dekoracje, upiększenie szkoły (445,61 zł), promocja szkoły (film, ulotki, banery, album) – 4.120,50 zł, sprzęt multimedialny do klas szkolnych (840,02 zł), sprzęt sportowy (3.884,92 zł), książki do biblioteki (867,39 zł), konkursy, dofinansowania do imprez, nagrody (1.453,08 zł), uroczystości szkolne (1.254,72 zł), dojazd uczniów na zawody sportowe (1.262,47 zł).

⁷ Uchwała Nr 4 Rady Rodziców z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie pozytywnego zaopiniowania projektu planu finansowego na rok 2015; Uchwała Nr 4 Rady Rodziców z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie pozytywnego zaopiniowania projektu planu finansowego na rok 2016; Uchwała Nr 4 Rady Rodziców z dnia 5 października 2016 r. w sprawie pozytywnego zaopiniowania projektu planu finansowego na rok 2017.

1.1.7. Rada Rodziców w latach szkolnych 2014/2015-2016/2017 pozytywnie opiniowała ustalane przez Dyrektora projekty dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych (w trybie określonym w § 5 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego⁸).

(dowód: akta kontroli, str. 230-235)

1.1.8. W Liceum nie wprowadzono obowiązku noszenia jednolitego stroju szkolnego. Rada Rodziców nie występowała do Dyrektora z wnioskami o wprowadzenie takiego obowiązku.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52)

1.1.9. W kontrolowanym okresie Rada Rodziców zwracała się do Dyrektora z wnioskami dotyczącymi: organizacji świetlicy dla uczniów, zwiększenia liczby stanowisk komputerowych w czytelni multimedialnej, zwiększenia liczby godzin zajęć z przedmiotów maturalnych i liczby zajęć wyrównawczych z matematyki, fizyki i chemii, organizacji lekcji religii na pierwszych i ostatnich lekcjach. Ponadto o intensyfikację współpracy z partnerami Szkoły, w tym z wyższymi uczelniami, zmianę systemu organizacji pomocy uczniom o specyficznych trudnościach w nauce, wprowadzenia planu poprawy frekwencji. Wszystkie wymienione wyżej wnioski Rady Rodziców zostały w Liceum zrealizowane.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52)

1.1.10. W Liceum nie odnotowano skarg i wniosków od rodziców uczniów, innych osób fizycznych i prawnych dotyczących działalności Szkoły w kwestiach wychowawczych.

W kontrolowanym okresie w Liceum nie było przypadków odwołania od oceny pracy nauczycieli lub Dyrektora oraz odwołań od rocznej oceny zachowania uczniów. Nie było też potrzeby powoływania zespołów powypadkowych.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52, 56)

1.1.11. Przedstawiciele Rady Rodziców jak i rad oddziałowych włączali się w realizację m.in. praktyk dla uczniów, studniówek, przygotowanie Oleśnickiej Nocy z Przyrodą, wolontariatu czasu wolnego dla młodzieży uczestniczącej w wymianach międzynarodowych, współpracy z uczelniami wyższymi, wycieczek klasowych, działań wychowawczych, kontroli nieobecności w szkole, itp.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52)

1.1.12. W Liceum obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego dla uczniów w badanych latach realizowano w formie zajęć klasowo lekcyjnych, tym samym Rada Rodziców nie wypowiadała się w sprawie zajęć z wychowania fizycznego do wyboru przez ucznia.

(dowód: akta kontroli, str. 228-229)

1.2. Współpraca Liceum ze środowiskiem lokalnym w realizacji zadań wychowawczych

1.2.1. Liceum nawiązało współpracę ze stowarzyszeniami i innymi lokalnymi organizacjami, których celem jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej. Zdaniem Dyrektora nawiązanie współpracy z tymi stowarzyszeniami i organizacjami odpowiada obowiązkowi określonemu w art. 39 ust. 1 pkt 9 ustawy o systemie oświaty - stworzenia warunków do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Stałą i aktywną współpracę liceum w badanym okresie prowadziło m.in. z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci (TPD), np. w roku szkolnym 2016/2017 we współpracy z TPD realizowali projekt „doChmur”, Akademią Przyszłości, Szlachetną Paczką, Wrocławskim Hospicjum „Pola Nadziei”, Towarzystwem Nasz Dom w ramach akcji „Góra grosza”.

⁸ Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 432, ze zm.

Uczniowie Liceum są członkami Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP), systematycznie uczestniczą w pracach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Są honorowymi dawcami krwi w ramach akcji organizowanych przez Polski Czerwony Krzyż.

W roku szkolnym 2014/2015 Dyrektor skierowała ofertę bezpłatnego wykorzystania pomieszczeń dawnej świetlicy przez ZHP Hufiec Oleśnica, który jednakże z oferty tej nie skorzystał, gdyż – jak wyjaśniła Dyrektor – ZHP i inne organizacje pozarządowe działające na terenie Oleśnicy mają możliwość bezpłatnego korzystania z obiektu przystosowanego i finansowanego przez Miasto.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52, 228-229)

1.2.2. W roku szkolnym 2014/2015 Liceum zorganizowało i przeprowadziło 24 przedsięwzięcia o charakterze wychowawczym wspólnie z zewnętrznymi instytucjami lokalnymi, w których udział wzięło łącznie 2.152 uczniów. Np. wspólnie z Fundacją Doroty Świeniewicz 383 uczniów realizowało projekt „Spotkanie z siatkówką”, z Wrocławskim Hospicjum dla Dzieci w Oleśnicy przeprowadzono kwestę na rzecz Hospicjum (15 uczniów). Federacja Polskich Banków Żywności zorganizowała wspólną akcję „Podziel się posiłkiem” (12 uczniów), Powiatowe Centrum Edukacji i Kultury w Oleśnicy pięciokrotnie, wspólnie z Liceum, organizowało przedsięwzięcia, w których udział wzięło łącznie 91 uczniów, Stowarzyszenie „Wiosna” w Oleśnicy współorganizowało akcję „Szlachetna Paczka” (383 uczniów), Komenda Powiatowa Policji prowadziła w Liceum akcję „Odpowiedzialność karna uczniów” (133 uczniów), a Urząd Skarbowy w Oleśnicy zorganizował warsztaty pn. „Wypełnianie e-deklaracji podatkowej” (120 uczniów).

W roku szkolnym 2016/2017 (do czasu zakończenia kontroli NIK) w Liceum we współpracy z lokalnymi organizacjami przeprowadzono 30 imprez, w których wzięło udział łącznie 3.223 uczniów. Zorganizowano m.in. wspólnie z Biblioteką i Forum Kultury w Oleśnicy przedsięwzięcie „Narodowe czytanie Quo Vadis Henryka Sienkiewicza” oraz warsztaty integracyjne, z Państwową Strażą Pożarną w Oleśnicy zorganizowano konkurs „Zgaś Ryzyko, czyli bądź bezpieczny w domu”. Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej we Wrocławiu współorganizował zajęcia seminaryjno-ćwiczeniowych na temat hierarchii aktów prawnych w Polsce oraz relacji prawa polskiego do prawa międzynarodowego.

(dowód: akta kontroli, str. 57-66)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż w Liceum w latach szkolnych 2014/2015-2016-2017 nie skorzystano z możliwości realizowania zajęć z wychowania fizycznego w formie innej niż klasowo-lekcyjnej, tj. w formie zajęć sportowych, zajęć sprawnościowo-zdrowotnych, zajęć tanecznych lub aktywnej turystyki (do wyboru przez uczniów), po uzgodnieniu tego z organem prowadzącym i po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców. Możliwość przygotowania propozycji zajęć wychowania fizycznego w wymienionych formach do wyboru przez uczniów wynika z przepisów § 1 ust. 1 pkt 2 oraz § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2011 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego⁹.

(dowód: akta kontroli, str. 228-229)

Ocena cząstkowa

Liceum podejmowało właściwe działania w zakresie tworzenia optymalnych warunków do realizacji działalności wychowawczej. Szkoła prowadziła aktywną współpracę z Radą Rodziców, zewnętrznymi stowarzyszeniami i organizacjami pozaszkolnymi oraz instytucjami lokalnymi w zakresie realizowanych oddziaływań wychowawczych. Podejmowane przez Szkołę działania w kontrolowanym zakresie pozwoliły na aktywne włączenie rodziców uczniów w proces wychowawczy i realizację zadań statutowych Szkoły.

⁹ Dz. U. Nr 175, poz. 1042.

2. Aktywność rady rodziców w zakresie kształtowania realizowanych w Szkole programów: wychowawczego i profilaktyki

Na pierwszym spotkaniu Rady Rodziców w danym roku szkolnym Dyrektor przedstawiała wnioski z realizacji programu wychowawczego i programu profilaktyki za rok poprzedni. Następnie przedstawiała opracowany przez Radę Pedagogiczną projekt programu wychowawczego i programu profilaktyki na nowy rok szkolny. Członkowie Rady Rodziców prezentowali uwagi zgłaszane na zebraniach klas. Po przeprowadzeniu powyższych konsultacji Rada Rodziców uchwałała roczne programy: wychowawczy i profilaktyki. W okresie objętym kontrolą (lata szkolne 2014/2015-2016/2017) programy uchwalono odpowiednio w dniach: 17 września 2014 r., 16 września 2015 r., 14 września 2016 r. Zgodnie z wymogami art. 54 ust. 2 pkt 1 lit. a i b *ustawy o systemie oświaty*, treść szkolnych programów profilaktyki zawierała zadania do realizacji m.in. przez Dyrektora, pedagoga szkolnego, wychowawców klas, nauczycieli, rodziców uczniów oraz w miarę potrzeb również przez przedstawicieli: służby zdrowia, sądu, policji, Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Zdrowia Psychicznego, Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Pełnomocnika Zarządu ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. W szkolnych programach wychowawczych i profilaktycznych sformułowane cele oraz zadania umożliwiały dokonanie – na podstawie mierników wykonania zadań – ocenę stopnia ich realizacji.

Programy: wychowawczy i profilaktyki na rok szkolny 2015/2016 uwzględniały działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii wynikające z obowiązującego od 1 września 2015 r. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. *w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii*¹⁰. Przepisy tego rozporządzenia zostały uwzględnione w zaplanowanych w programach:

- zajęciach informacyjno-edukacyjnych na temat skutków działania na organizm tytoniu, alkoholu i narkotyków oraz substancji o działaniu psychoaktywnym zwanych „dopalaczami,
- udziału uczniów w spektaklach profilaktycznych dotyczących tej problematyki,
- zajęciach mających na celu rozwój umiejętności psychospołecznych, w szczególności radzenia sobie ze stresem,
- zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w tym w kołach zainteresowań, zajęciach sportowych oraz w wydarzeniach kulturalnych,
- tematykach godzin wychowawczych uwzględniających profilaktykę uzależnień.

W trakcie lat szkolnych 2014/2015, 2015/2016 oraz 2016/2017 w Liceum nie dokonywano korekt i zmian w treści programów wychowawczych i profilaktycznych.

(dowód: akta kontroli, str. 15-22, 38-52, 100-108, 149-157, 178-191)

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szkoła, w pierwszym miesiącu każdego roku szkolnego z okresu objętego kontrolą (lata szkolne 2014/2015–2016/2017), dysponowała gotowymi do realizacji programami wychowawczym i profilaktyki, uchwalonymi przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Zastosowany tryb pracy nad programami i sposób ich uchwalenia był zgodny z art. 54 ust. 2 pkt 1 *ustawy o systemie oświaty*. Realizowany przez szkołę program wychowawczy obejmował m.in.: zadania wychowawców klas, treści wychowawcze zawarte w statucie i regulaminie szkolnym oraz zasady współpracy wychowawców z rodzicami i samorządem uczniowskim, a realizowany program profilaktyki miał na celu m.in.: rozwijanie zainteresowań uczniów, przeciwdziałanie niepowodzeniom w nauce, zapewnienie bezpieczeństwa w szkole oraz zapobieganie uzależnieniom uczniów. Realizacja programów wychowawczego i profilaktyki wspierana była przez rodziców, zewnętrzne stowarzyszenia i lokalne organizacje prowadzące pracę wychowawczą wśród

¹⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1249.

młodzieży. Prowadzone przez nich przedsięwzięcia dostępne były dla wszystkich zainteresowanych uczniów.

3. Efekty działań wychowawczych

3.1. Analiza wniosków z nadzoru pedagogicznego z roku szkolnego 2013/2014 i sprawozdań nauczycieli wskazała frekwencję na zajęciach edukacyjnych (80,5%) jako podstawowy problem wychowawczy w Liceum. W sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2013/2014 rekomendowano zdecydowane działania na rzecz poprawy frekwencji uczniów. W związku z powyższym w roku szkolnym 2014/2015 podjęto działania naprawcze, tj. opracowano *Plan poprawy frekwencji* na zajęciach edukacyjnych po wcześniejszej ewaluacji wewnętrznej w tym zakresie opartą na ankiecie, którą objęto 75 uczniów, 71 rodziców oraz 12 nauczycieli – wychowawców. W przeprowadzonej ankiecie zarówno uczniowie, jak i rodzice oraz wychowawcy jako przyczynę opuszczania zajęć na pierwszym miejscu wskazali chorobę lub wizytę u lekarza specjalisty. Złe samopoczucie było wskazywane jako drugi powód nieobecności w szkole. Najrzadziej wybieranymi odpowiedziami były „złe stosunki wśród uczniów w szkole/klasie” oraz „zła atmosfera w szkole” (zaledwie 1,5% odpowiedzi). W wyniku podjęcia w Liceum w roku szkolnym 2014/2015 działań przeciwdziałające zjawisku wagarów poprzez m.in. wprowadzeniu procedury zwalniania uczniów oraz usprawiedliwiania nieobecności, systematycznego podliczanie nieobecności każdego ucznia co miesiąc, wdrożeniu dyżurów nauczycieli przy wyjściach ze szkoły, przeprowadzania comiesięcznych konsultacji z rodzicami uczniów, a nadto bieżących kontaktów telefonicznych i SMS-owych wychowawców z rodzicami uczniów opuszczających zajęcia i indywidualnych rozmów wicedyrektora i pedagoga szkoły z uczniami wagarującymi, w wymienionym roku frekwencja uczniów na zajęciach wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 4,5 punktu procentowego, do 85,0% i była najwyższa od pięciu lat.

(dowód: akta kontroli, str. 192-197)

3.2. W roku szkolnym 2015/2016 przeprowadzono ewaluację wewnętrzną, która dotyczyła stosowania zasad oceniania wewnątrzszkolnego w praktyce szkolnej (nie zawierała ocen i wniosków w zakresie spraw wychowawczych).

Ewaluację zewnętrzną (całościową) przeprowadziło natomiast w Liceum Kuratorium Oświaty we Wrocławiu w okresie od 8 grudnia 2014 r. do 12 grudnia 2014 r. Z ewaluacji tej wynikało m.in., że:

- działania szkoły, wynikające z koncepcji pracy, są adekwatne do potrzeb rozwojowych uczniów oraz zidentyfikowanych oczekiwań i potrzeb środowiska lokalnego,
- uczniowie, przestrzegając norm społecznych, podejmują wartościowe działania, angażując się w wolontariat oraz akcje charytatywne, co wpływa na ich świadome uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej i kształtowanie wrażliwości na drugiego człowieka,
- w Liceum dostrzegano potrzeby uczniów i środowiska, podejmowano stosowne działania we współpracy z rodzicami i z innymi partnerami, co miało istotne znaczenie w rozwoju uczniów, kształtowaniu ich właściwych postaw społecznych, czy integracji środowiska,
- nauczyciele współpracują ze sobą w rozwiązywaniu problemów i doskonalą metody i formy współpracy. Wszyscy prowadzą ewaluacje własnej pracy, doskonalą się i wymieniają doświadczeniami,
- rodzice, jako partnerzy szkoły współdecydują o kierunkach proponowanych zmian, wykazują się aktywnością na rzecz rozwoju placówki i uczniów oraz doceniają zaangażowanie nauczycieli w udzielanie im profesjonalnego wsparcia.

Według raportu z tej ewaluacji, poziom spełnienia przez Liceum wymagań w wytypowanych obszarach był w większości przypadków na poziomie B – wysokim (10 obszarów), a tylko w dwóch obszarach na poziomie C, tj. średnim stopniu wypełniania wymagań przez Liceum.

(dowód: akta kontroli, str. 198-206)

3.3. W Liceum uczniowie i ich rodzice byli informowani o warunkach, sposobach oceniania, klasyfikowania i promowania podczas zebrań klasowych. Frekwencja podczas wywiadówek wyniosła w skali Liceum ok. 70%. W Liceum funkcjonuje dziennik elektroniczny pozwalający na bieżące monitorowanie frekwencji, wyników nauczania oraz kontakt rodziców z Liceum. Prowadzona przez Liceum strona internetowa pozwala na dostęp do bieżących informacji oraz dokumentacji szkolnej z możliwością jej pobrania. Wychowawcy klas prowadzą teczki dokumentujące współpracę Liceum z rodzicami w realizacji jego zadań statutowych.

(dowód: akta kontroli, str. 38-52, 207)

3.4. Skuteczność realizowanych w Liceum programów wychowawczych i programów profilaktyki przejawiała się m.in. w wystawianych ocenach z zachowania. Liczba uczniów, którym wystawiono oceny wzorowe, bądź bardzo dobre zwiększyła się z 266 w roku szkolnym 2014/2015 (69,8% ogółu uczniów) do 299 w roku szkolnym 2015/2016 (77,3%). Zmniejszyła się natomiast liczba uczniów z ocenami dobrymi i poprawnymi, odpowiednio ze 103 (27,1% ogółu uczniów) do 80 (20,7%) oraz z ocenami nieodpowiednimi z 10 (2,6%) do ośmiu (2,0%). Oceny naganne w roku szkolnym 2014/2015 otrzymało dwóch uczniów (0,5% ogółu uczniów), natomiast w roku szkolnym 2015/2016 oceny nagannej nie wystawiono żadnemu uczniowi.

Korzystną tendencję w ocenianiu zachowania uczniów Liceum odnotowano także w I semestrze roku szkolnego 2016/2017. Na 412 uczniów oceny wzorowe i bardzo dobre (z zachowania) otrzymało bowiem 328 uczniów (79,6% ogółu uczniów), oceny dobre lub poprawne (z zachowania) 77 uczniów (18,7%), oceny nieodpowiednie – siedmiu uczniów (1,7%), a oceny nagannej, podobnie jak w roku szkolnym 2015/2016, nie wystawiono żadnemu uczniowi.

Wskaźnik frekwencji uczniów, wynoszący 85,0% w roku szkolnym 2014/2015, wzrósł do 87,6% w I semestrze roku szkolnego 2016/2017.

Liczba uczniów promowanych z wyróżnieniem zwiększyła się z 34 w roku szkolnym 2014/2015 do 58 uczniów w roku szkolnym 2015/2016. Zmniejszyła się natomiast liczba uczniów powtarzających klasę z dziewięciu w roku szkolnym 2014/2015 do pięciu uczniów w roku szkolnym 2015/2016.

(dowód: akta kontroli, str. 208-210)

3.5. W okresie lat 2014-2016, Policja nie odnotowała żadnych zdarzeń i interwencji dotyczących zachowań patologicznych i przestępczych podejmowanych na terenie Liceum, jak również zdarzeń dotyczących zjawisk patologicznych (przestępstw i wykroczeń) z udziałem uczniów Liceum w mieście Oleśnica.

(dowód: akta kontroli, str. 211-214)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Liceum uczniowie oraz ich rodzice, na początku każdego roku szkolnego, zgodnie z obowiązującymi procedurami, byli zapoznawani z wewnątrzszkolnym systemem oceniania zachowania. Z analizy klasyfikacji końcowo-rocznych z lat szkolnych: 2014/2015, 2015/2016 i 2016/2017 wynika, że uczniowie uzyskują coraz wyższe oceny w zachowaniu i nauce – w roku szkolnym 2014/2015 promowano z wyróżnieniem 34 uczniów, natomiast w roku szkolnym 2015/2016 – 58 uczniów. Zmniejszyła się liczba uczniów powtarzających klasę z dziewięciu (w roku szkolnym 2014/2015) do pięciu uczniów (w roku szkolnym 2015/2016). Odnotowano także wzrost wskaźnika frekwencji z 85,0% w roku szkolnym 2014/2015 do 87,6% w roku szkolnym 2015/2016, co oznacza, że coraz mniej uczniów opuszczało zajęcia.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu Liceum w kontrolowanym zakresie, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

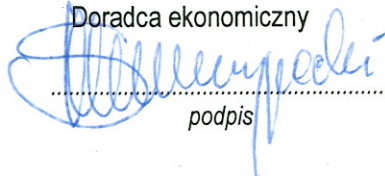
Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Wrocław, dnia 06 lipca 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler:

Marek Skrzypecki
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

.....
podpis
Zdzisław Florkowski
Dyrektor

¹¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524.